

I. N. J.

De

20
5

**A N O M I A
P E R S A R U M**

Defuncto R E G E permiffa,
Confenfu

AMPLISS. FACULT. PHILOSOPH.

PRÆSIDENTE VIRO,

CLARISS. DN. MAG.

JOHAN. BERNHARD.

M U N S T E R /

Philoph. Pract. & Hift. Prof. Reg.
& Ordin.

Pro Gradu in Philofophia

disputabit

GUSTAVUS S T A R C K /
Wiburgenfis.

Die 9 Decembris, Anno 1697.

ABOÆ, Exc. apud JOH. WALLIUM.

SACRÆ RE

MAGNÆ FI

In CHRI

A

Dominis Re

DN. JOHANNI

GEZELIO,

S.S. Theologiæ DOCTORI

Celeberrimo,

Dicecesios Aboënsis EPISCOPO

Eminentissimo,

Academiæ ibidem

PRO-CANCELLARIO

PerMagnifico,

Consist. Ecclesiastici

PRÆSIDI

Dexterrimo,

DOMINIS, MOECENATI

meis

PACEM, FELICI

GIÆ MAJESTATIS

DEI VIRIS

STO Patribus

c

verendisimis

DN. P E T R O

LAURBECCHIO,

S. S. Theologiæ DOCTORI

Præcellentissimo,

Dioecesis Wiburg. EPISCOPO

Amplissimo,

Reg: Gymn: & Schol. per Dioec.

EPHORO

Gravissimo,

Consist. Ecclesiastici

PRÆSIDI

Laudatissimo.

BUS ac PATRONIS

Magnis,

TATEM, ANNOS!

*in hesitabundis steti, delibe-
rans num VEST. PATRES
REVERENDISSIMI exiguo
hoc munusculo scandere li-
ceret limina, at recupe-
ratâ statione, pavidoque animo excusso,
quo auctor plerumque in negatiis hu-
jusmodi frangitur, certum hoc agere ve-
stra fretus bonitate, mihi duxi. Et
quavis juxta sublimia Judicia, quæ
excellentiora quavis superant, bicce in-
genii mei levissimus foetus, vestros sub-
ire oculos ex assè dignus censerì nequeat,
tamen multum iniquus, imo quavis malâ
scævâ dignus viderer, si non omni mo-
do beneficia vestra cumulatim mihi
præstita summo venerari contenderem
studio. Quid venerari dixi? imo rectè:
nam remuneratio abeat, cum mea non
sit potestatis, & ejus in locum, beneficio-
rum, quavis & hinc certo sciam me
bal-*

balbutie claudi grata succedat memoria.
Vos enim soli auctores mihi extitistis,
omnis quæ mihi contigerat fortuna,
vobis etiam eandem post hæc in totum,
Vestræque Paternæ eura committo,
qui continua prece à DEO Patre immortalis
Vos PATRONOS meos maximos
mihi expetam quam diutissime incolumes,
ut detur mihi ex summo vestro in me favore
diutissimè bene esse, atque continuo
nominari

REVERENDISS: PATRES

Vester humilimus cliens

GUSTAF Starck.

Ad Virum Clarissimum

DN. GUSTAVUM
STARCK/

Candidatum Philos: ob vividum ingenium, multarum rerum sollertiam & vitam rectissimè moratam commendatissimum, Amicum optimum & dilectissimum.

Super Pancratium, nunc vis
præstare Nomarcham?

Legibus anne velis, corpore ut
esse, teres?

Fers animum vitiiis, pariter corpus
quoque, mundum.

Sic quadratus eris, tu simul
atque teres,

Gratulabundus ex animo

CHRISTIERN ALANDER,

Prof. Eloq. & Fac. Phil.

b. t. Decanus.

SALVE LECTOR BENEVOLE!!!

SAT cito, si sat benè, laute
ubique proverbium sonu-
it: quod in me claudi eti-
amsi nolim, cum & per-
plurimi dentur, qui cito
aeque ac bene sua perficiunt negotia, ta-
men utut sit, mihi cito videtur (inge-
nii enim tenuitatem agnosco) intra pau-
cos dies opusculum vel tenuissimum e-
xarare. Cito igitur mihi sat est, sed
quam bene uniuscujusque considerationi
permitto. Meliora qui in tanta festina-
tione, quanta mihi fuerat efficere potest,
efficiendum integrum facio; ego vero in-
genue fateor, in mea potestate hoc non fu-
isse, quapropter juxta ac perbreuem meam
operam excusari quæso, sciens eam omni-
bus probari non posse, sat mihi duco, si
bonis non displicet. Salve & vale.

A

SI.

DEUS NOBISCUM.

§. I.

 ua reverētia, subditi, erga Magistratum suum affecti esse debent, obligatio illa, quod à DEO immediate sit datus, maxime urget. Cujus rei, etiam inter alia præclara documenta, mentionem facit Apostolus Paulus in Epist. ad Roman. Cap. XIII. v. 1. Πᾶσι ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερέχουσιν ὑποτασσέσθω. ἡ γὰρ ἐστὶν ἐξουσία ἐκ μὴ ἀπὸ θεοῦ. Hujus moniti, etiam si Ethnici ignorabant rationem, attamen quanto, natura instigante, in præstandis Magistratui suo honoribus, sudarint opere, Historiarum monumenta abunde testantur; Quæ inter, haud exigue Anomia apud Persas antiquitus permixta elucet, quam ulterius explanare à re abesse censeo, priusquam ipsum nomen, quod & Latinis barbarum quid audit, ad morem in Scholis receptum, appareat.

Quan-

Quantum itaque derivationi tribuendum, dicitur Græcis ab *a* priv. & νόμος, genuino igitur si sono efferatur, nihil aliud est, quam non lex vel vita exlex. Si autem acceptiones scilicet *Ανομίας* varias investigamus, tum præter discrepantiam à lege, quasi statutum quoddam, ut lex oblivioni traderetur significat, quam acceptionem huic loco convenientissimam esse mox patebit. Posteriori modo Anomiam, alio quamvis nomine efferri posse, possibilitati non repugnet, tamen quoniam nulla alia vocis ejus positio apud Lexicographos invenitur, hæc nobis sufficit.

§. II.

His itaque prælibatis, ponimus Anomiam hanc plane fuisse diversam ab ea, quæ ad forum spectat Theologicum, ubi *ἡ ἀμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία*. Hæc enim, ut trans-

gressio legis divinæ æternis vindicatur pœnis, nec inulta unquam evadit, nec patitur. Nostra vero aliud in cornu gerit: Nam pœnarum non solummodo expers, sed & quatenus permessa, ceu laudabilis fuit. Pœnis hujus assentatores liberati fuerunt, quia secundum legem faciebant, & qui secundum talem legem facit, etiamsi non per omnia bene, tamen impune fecisse putandus est. Permissi fuerunt sic grassari, ut cum pax publica inde turbaretur, subditi Rege & regno denuo constituto, leges & Magistratus revereri, Maximique habere discerent. Verum nec omnino illaudabiles erant hi Exleges, quoniam non solum secundum supra nominatam legem vixerunt, sed & per illam injuriam, quæ tum exercebatur, tantam cupiditatem plebejorum animis de Magistratu novo creando injecerunt, ut illa expleta, majore deinde honore Reges suos

5
suos prosequi oblique hortarentur
quia quo cupidius aliquid efflagita-
tur, eò etiam magis obligat aliquem
sui esse addictissimum, cum omnis ob-
servantia & reverentia non solum ab
eo, qui potestatem imperandi ha-
bet, verum etiam ab eo, qui illam
agit & exhibet quodammodo de-
pendeat. Itaque quantumvis Ano-
mia hæc obligationem aliquam
formalem præ se non ferebat; prin-
cipia tamen sibi politica vindicat,
in quantum reliquis civilibus Persa-
rum institutis est añumerāda, adeoq;
sic definiri potest. Anomia erat
Lex permissiva, secundum quam
Persis quinque duntaxat dierum
spatio concedebatur Rege defuncto
sine lege vivere; & omnes inju-
rias in suos invicem exercere; ut
pace publica sic relegata, majori
flagrarent cupiditate, Magistratum
novum deinde constituendi, quo
adepto, prior recuperabatur tran-
quil-

quillitas, & necessitas Magistratus absoluta, infallibiliter indigitabatur.

§. III.

Verum, ne Anomia! hæc per magnam noxam & calamitatem impotaret Reipublicæ (quoniam tum pro lubitu & impune quævis flagitia exercebantur) quinque, ut dictum, tantum dierum fuit, quibus elapsis aliud iterum proclamatum fuit mandatum, omnem istam priorem indultam licentiam removens, eoque magis, quoniam Rex jam tum alius potissimum per successionem, aliquando vero per electionem declaratus, non promiscuè cuiquam postea ad ingenium suum magis vivere permisit, sed Regio edicto, quod violare nefas est, sibi parere coëgit. Notum enim est, cum homines sine lege feruntur, nec certo aliquo præcepto sunt addicti, eos tum facile aberrare & quasvis injurias exercere; &

posito si lex civilis esset, tum, quatenus
sibi relicta consideratur, non adeo
efficax est, ut obliget aliquem, quam-
tum, cum necessitas ejus ab alio
aliquo potestatem imponendi ha-
bente ponitur; quia metus pœnæ
quantum Reipublicæ prodest cu-
ivis patet. Hoc itaque cum de-
stituti Persæ intra quinque dies fu-
erunt, tum facile conjici potest,
quod periculum unicuique aderat,
nam opibus, quibus Persæ plerum-
que abundabant, per latrones spoli-
abantur, quas quoque defendere si
quis aggressus est, tum periculum
vitæ instabat, cum latroni incon-
gruum non videretur, resistantibus
etiam quandoque necem accelerare.
Et quoniam omnia hæc flagitia
hic impunita manebant, tunc lex
illa Persarum de Anomia, eo iterum
respectu vituperanda potius, quam
laudanda erat; quia si omnes ejus
exitiales incommoditates ducere-
mus in apricum, eæ sane ne aniam

quidem id dubitandi accuratius inspicienti porrigerent, sed acriter defensorias tuerentur partes, supra dictæ assertionis.

§ IV.

Hanc sententiam sectandam quoque esse jure arbitraremur; verum quoniam varii hic dari possunt conceptus, acquiescimus in verbis interpretis Pindari ex Antiphone citatis.

Νόμοι ἐπιθεταὶ τοῖσιν ἐγχώροις καλὸν
id est:

Leges suis regionibus proprias sequi pulchrum est.

Itaque si ad rectam judicii lancem omnia perpendantur, tum laudibus quodammodo extollenda hæc Anomia Persarum videtur; & cum finis plerumque utilitatē vel inutilitatem rei alicujus arguat, tum scopum Persarum laudabilem hoc in negotio fuisse invenimus, quia per talem tumul-

multum, ex legem vitam & confusio-
nem, quæ post Regum obitum o-
riebatur, hortari sunt cives secum
librare, quam urile esset reipubli-
cæ certum moderatorem habere,
qui habenas plebi, quæ est quasi
bellua multorum capitum, impone-
ret, ne cuique ad placitum suum,
iniqua opinione recepta, vivere li-
ceret. Et quamvis nocumentum
aliquod Anomia illis attulit, tamen
opibus elati Persæ, parvam non re-
cusabant, cum & majora pro im-
peratoribus aggredi pericula illis
in more fuisse, monumenta antiqui
seculi passim memoriæ consecra-
runt. Præterea si periculum ho-
mini privato in tali casu præstò e-
rat, adeo non fuit insolens & mi-
rum, quoniam civis in civem, imma-
ni crudelitate dum fræna solvebat
licentia, per exiguum tempus fer-
ri potuit, ut longior dein publici
status securitas damnum compen-
saret illatum.

Hic injuriosus viderer, si optimam occasionem dicendi de reverentia Perſarum erga Magistratum ſuum præterirem, præſertim cum gentis hujus tanta veneratio tantus amor & cultus erga Magistratum ſuum extitit, ut ferè ulli nationi, nomen Regis ſanctius Auguſtiusque facile reperitur fuiſſe. Patet enim Reges ſuos non capite tantum inflexo, ſed proſtrato humi quoque corpore ſalutaſſe; quam ob cauſam invectus in venerationem illorum Salluſtius ſic proclamatur: *Se Regibus devovent, & poſt eos vitam refutant, adeo illis ingenita eſt ſanctitas regii nominis.* Hanc quoque venerationem ulterius laudandam jure mihi præſumerem, cum & Magiſtratus Dei nomine paſſim in Scriptura Sacra inſignitur, niſi ſciam eam rem omni carere dubitatione. Mira præterea fuit apud
 omnes

omnes alias fere gentes cultus Regum ac Imperatorum, quos velut vivas DEI Imagines adeoque vicarios DEI adorabant, singularique pietate venerabantur. Hoc in sensu Darii Prætor Artabanus apud Plutarchum in Themistocle sic loquitur: ἡμῶν δὲ πολλῶν νόμον καὶ καλῶν ὄντων κάλλιστ' ἔστι ἐστὶ τιμῶν βασιλέα καὶ προσκυνεῖν εἰκόνα ἐμψύχου θεῶ. Ex hisce videtur Regem imaginem Dei vivam appellasse; quam sententiam remissiores Plinius sic proponit: *Principem dat DEUS, qui erga humanum genus vice sua fungatur.* Si alias in specie Gentes ob oculos ponamus, invenimus apud Ægyptios quoque hanc reverentiam fuisse, ut non solum tabernaculum Regis, aut ipsam regiam (eadem quippe ratio est utriusque) Sed nec summi copiarum Ducis, quisquam audebat ingredi; cujus rei luculentum Historia Sacra exemplum in Holoferne tra-

tradit, Judith. Cap. XIV. Ita apud Medos quoque Dejoces edicto sanxit ne quis regiam intraret, nisi vocatus; neque Rex se conspiciendum popularibus dabat. Præterea cautum erat, ne quis in regia spueret, vel quicquam faceret quod publice non deceret. Hi ut & alii cultus sua aliquatenus initia Imperatorum Divinitati debent; sicut inter alios ex Sardanapalo & Smerdi liquet, qui, exceptis aliis causis, populum à conspectu arcebant, cum propter Majestatem regiam, ut humanæ sortis fastigium superasse viderentur, & instar Numinum colebantur; tum ut securius viverent; quorum vita multorum invidiæ, insidiis, ambitioni, indignationi & odiis obnoxia & objecta erat. Hanc sui divinam observantiam successoribus ad eò dederunt, ut longo temporis tractu vix eradicari quiverit; etiam aliis, religione eadem, religio-

gionibus arunt, quam ob causam & Billibitanus Vates Phaleucio hos mores alludit de Trajano decantans:

*Frustra blanditiæ venitis ad me
Attritis miserabiles labellis,
Dicturus Dominum Deumque novum
sum*

*Jam non est locus hac in urbe orbis
Ad Parthos procul ite pileatos
Et turpes humilesque supplicesque.
Pictorum sola basiate Regum,
Non est hic Dominus sed imperator.*

Hic ex occasione pariter venerationem summam connotare & ejus indagare rationes potuissem in hisce populis, videlicet Arabibus, Sulduriis, Erytrhensibus & Lacedæmoniis, quorum alii plurimos habuerunt, qui defuncto Rege se quoque neci dederunt, alii nonnullos aiebant una etiam cum Rege viventes & morientes; alii denique nihil per triduum vendebant, sed forum conspergebatur palis

palis, aliisque rebus, Regium luctum
 & calamitatem inferentibus. Ve-
 rum brevitati litans iis supersedeo
 & acquiesco verbis Tertulliani ex
 Christiana gente nobilissimi & anti-
 quissimi scriptoris, cui sententiæ nos
 quoque adhæremus: *Colimus Impe-*
torem sic & quomodo nobis licet, & ipsi
expedit, ut hominem à DEO secundum,
& quicquid est à DEO consecutum &
solo DEO minorem.

§. VI.

Verum ne permultum extra
 limites spatiemur justos, ad propo-
 situm erit revertendum. Dictum
 fuit Anomiam supra memoratam
 mortuo Rege apud Persas volun-
 tario fuisse susceptam, at si oculos
 alio vertimus, tum insigni quoque
 jactura, Imperia, tali in casu vexari
 plerumq; invenimus. Hujus ratio-
 nem si exigere volumus exquisitis-
 simã, habebimus ex ipsa experientia,
 quæ

quæ ostendit quas exitiales incommoditates Regum obitus Republicæ plerumque importent. Verum quidem est, quædam Imperia aliquando extincto Rege mutari posse in meliora, ast ex rebus futuris contingentibus, fundamenta rei statuendæ ponere argumentum, reputatur valde esse invalidum. Hic per plurima exempla proferrem, verum cum notiora esse possint, festinatio ad alia heic occurrentia progredi jubet.

§. VII.

Hic itaque vel in tali statu post mortem Imperatoris, deporandam esse magis illorum conditionem, qui in Regno electivo, quam successivo degunt, rectissime existimant politici, quia ubi certus est Hæres regni constitutus ex jure sanguinis, ibi exulant, Rege priore rebus humanis exempto, omnes æmulationes,

nes, spes occupandi Dominatus, & Interregnorum periculosa fata; præterquam quod cuius Reipublicæ ubi modo unus imperare debet, maxime conducit, si Imperatores & Reges filiis ex se natis gubernacula imperii tradunt. Hoc enim, missis aliis *scdm* paterna urget, quæ propriis semper meliora quam peregrinis tribuenda esse monet; hoc incitamento accuratius sceptrum Imperii tenent, magisque regnum opibus, honoribus legibusque sanctissimis ornare satagunt. Ipse princeps, cui per nativitatem Imperium accedit, in regium solium ascendens, regnum jure hæreditatis suum majori nisu defendit. Quantum denique ad Cives securius quoque semper hi vitam agere cautiusque sua obire negotia putantur, si certo Regi per successionem obligantur, quam si incertitudine Magistratum vecti, dubias suis rebus statuerent metas.

§. VIII.

Verum si paginam vertimus, Interregnum ubi electivum est, ibi multorum Imperiorum formas esse mutatas corruptas, imo sæpius everfas experientia declarat. Ut jam alia præteream, innotescit id abunde ex tumultibus hodiernaque jactatione Regni Polonici; scilicet tali in Reipublicæ statu studium favor & pecunia plurimum valent; omnium autem hæc, quam efficax sit ad animos sibi conciliandos, eò minus mihi declarandum propono, cum satis notum sit vim ejus esse maximam.

§. IX.

Ex omni ergo jam parte liquet melius esse evitando Interregna, ut Patri Regi filius Princeps succedat, quam ut alius eligatur Rex. Hic mos ut in consuetudinem apud maximam partem gen-

tium, antiquis abivit temporibus, imo & per impositionem ipsius DEI apud Judæos plerumque suum obtinuit vigorem, ita Perlarum quoque si ejusdem non fuissent participes, haud bene sibi consuluisse videbantur. Catalogus Regum illorum clare ostendit Regem unum ex Rege natum alteri successisse, & id quamdiu familia regia aliquem idoneum ad regnum suppeditavit administrandum, qua dein familia extincta necesse fuit aliam ad stabiliendum Imperium quærere viam, quâ inventa idem ad posteros processit. Hinc ergo fuit veneratio illorum erga suos Reges; hinc illud quod Anomia apud illos fuerit recepta; inò si venia conjecturæ est, Anomia hæc, nihil plerumq; aliud fuit quam signum ingentis cujusdam doloris & planctus propter Regis obitum instituti. Quod quinque tantum dierum fuerit, hæc pariter dari poterit ratio, quod sic-

cu-

cuti aliæ nationes ac gentes aliquando præscriptos tristitiæ terminos habent, sicuti apud Israelitas quoque luctuum dies certi in memoriam cladis alicujus gravioris sunt observati, Ita etiam quinque diebus definita Anomia Luctus speciem, præter alias connotationes habuerat.

Hic subsistendum esse hac vice jubet instituti ratio, Imperioque maxime gratulamur Sveo-Gothico, quod sicut: laus DEO est successivum, sic etiam & interregnum nescit, quin imò omnem Anomiam vel ob REGIS NOSTRI INCOMPARABILIS CAROLI UNDECIMI & MAGNI obitum, i vel alias prorsus ignorat; quantum verò unumquemque Civium, tristissima illa clades premat, nec verbis exponi, nec cogitatione quis assequi unquam poterit. Erigit autem se spes cunctorum in REGE
No-

NOSTRO CAROLO DUODE-
CIMO, qui quemadmodum est
CAROLUS EX CAROLO, ita
quoque NOMEN & OMEN habet.
Restat ergo ut fatis & imperio E-
JUS æternitatem apprecemur, di-
centes:

VIVAT ET È NOSTRIS,
CAROLO, DEUS
augeat annos !!!

